

Pro vnitřní potřebu

(Lidová demokracie)

Po devíti letech, v nichž Volkman vydal sbírky *Bez receptů* a *To je věc*, dychtivými čtenáři okamžitě rozebrané, vychází opět na volných listech sbírka *Ptám se svých slov* (vyd. Luxpress, Praha b. r.), tentokrát už bohatěji vypravena (s ilustracemi Karla Vondráčka a úvodním slovem profesora Jana Hellera). Je to několik menších cyklů, různorodějších než *Znovuzrození*; jakýsi básnický zápisník, v němž několikáslovné aforistické nápady jsou střídány pronikavými duchovními komentáři i polemickými ohlasy. Mezi nejvýraznější asi řadíme ty, které mají bližší či vzdálenější vztah k *Tajemství Vánoc*, básníku zvláště milému.

Zastavme se u několika delších, náročněji komponovaných básní, v nichž patrně tkví těžiště sbírky. Je to zejména *Via crucis*, inspirovaná hostýnskou křížovou cestou, kterou básník prochází paralelně s "Křížovou cestou (našeho neurotizovaného věku) jehož pád by byl jen jeden". Celá země je mu jediným poutním místem (s neblahými stopami po nepoutnických zvlounech tajemství). Podobně závažná je například *Modlitba kajičná* nebo *Na prvním programu Chudobín*, kde v nedělním ránu "rodáci vstali z mé paměti". A my vzpomeneme v tom zamyšlení o křesťanské neděli na jednoho z těch rodáků, Jana Čepa, a na dávné neděle jeho próz, do nichž navždy zaklel *génia loci*, který stál i u pramenů Volkmanovy inspirace.

Měli jsme nedávno příležitost přesvědčit se nad verši Zdeňka Svobody, inspirovanými biblickou moudrostí, jak podnětné mohou být jejich reflexe pro duchovní život čtenářů. Ve Volkmanově sbírce čteme také kontemplaci Božího slova evangelí a Starého zákona. Kontemplaci aktuálně zaměřenou k dnešku, ozařují každodenní situace každého z nás. Je to leckdy jen vtipný, dobře zaměřený bonmot, kratší než původní biblický citát (například napomenutí svatého Pavla Galatským – "hledtež, abyste jedni od druhých zkažení nebyli" – doplňuje: "Není to přímo Ráj, v němž jedni druhým slouží – jako porce..."). – jindy hluboká úvaha stejně aktuálního výrazu ("Do Božího hlasu se nám pletou ustavičně jiní účastníci...") – Na první pohled se připomíná paralela se Steigerovými kresbami k Bibli, ono v přítomnosti zakotvené porozumění a názorná exegeze biblických výroků k situaci dnešního čtenáře, mnohovýznamná, provokující, inspirativní. Mnohé verše jsou zřetelně pouze napovězené jako pobídka k domyšlení, k doplnění; básníkův záznam prvního hlasu, který čeká na čtenářův druhý hlas, aby společně zazněly naplno.

Panuje téměř všeobecné přesvědčení – Jak dlouho už! –, že poezie je a bude záležitostí velmi úzké skupiny specialistů. Myslím, že tuto křesťanskou a otevřenou poezii podobný osud nestihne. Je to poezie hlubin, vytěžená z nich nástroji velmi prostými a přístupnými. Má dobrý základ a její schopnost oslovení se navíc opírá o tisíciletý hlas bible, zažitý s pokorným srozuměním celou básníkovu osobností.

Forma volných listů svědčí takovým básním, nabízeným skromně k osobnímu výběru podle "vnitřní potřeby". Platí však zkušenost, že stejně jako mnohé jiné musí čtenář Volkmanovu sbírku hledat. Na obecných pultech neleží, i když není opatřena oním omezujícím verdiktem. Bude čtenáři – objeviteli vzácnější, jako nedávné samizdaty vlastnoručně opisované.

Mojmír Trávníček